

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Дніпровський національний університет залізничного
транспорту імені академіка В. Лазаряна

Факультет
Кафедра

Економіко-гуманітарний
Економіка та менеджмент

ЗАТВЕРДЖУЮ

Перший проректор
професор Б. С. Боднар
« 07 » 2020 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА

навчальної дисципліни

Основи менеджменту

Рівень вищої освіти – **перший (бакалаврський)**

Статус дисципліни – **обов'язкова**

Обсяг – **5 кредитів ЄКТС**

Дисципліна є компонентою освітньої програми:

Шифр галузі	Код і назва спеціальності	Назва ОП
07 Управління та адміністрування	073 Менеджмент	Менеджмент

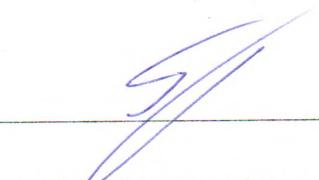
Форма підсумкового контролю – **екзамен**

м. Дніпро – 2020

Розробник робочої програми доцент Т. Ю. Чаркіна

Робочу програму розглянуто та схвалено на засіданні кафедри «Економіка і менеджмент»

«20 01 2020 р. протокол № 4

Завідувач кафедри, доцент, д.е.н. О. М. Гненний

Розглянуто та схвалено вченою радою ННЦ Економіко-гуманітарного факультету

«6» 02 2020 р. протокол № 4

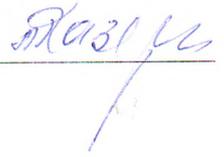
Голова вченої ради, доцент, к.е.н. Т. В. Полішко

ПОГОДЖЕННЯ:

Робоча програма дисципліни відповідає нормативам навчального плану

Начальник навчального відділу Л. Є. Андрашко
«7» 02 2020 р.

Робоча програма дисципліни відповідає вимогам нормативно-методичних документів

Начальник навчально-методичного відділу Л. С. Казаріна
«07» 02 2020 р.

1 Мета навчальної дисципліни

У курсі навчальної дисципліни «Основи менеджменту» системно розглядаються теоретичні та організаційні основи менеджменту в організаціях, розуміння сутності організації та взаємозв'язку її внутрішніх елементів та зовнішнього середовища, розуміння системи методів управління, змісту процесів і технології управління, здійснення мотивування та контролювання; засвоєння організації взаємодії та повноважень, прийняття рішень у менеджменті, інформаційного забезпечення процесу управління, керівництва та лідерства, стилів управління, ефективності управління.

Метою дисципліни є досягнення компетентностей, які основані на зазначених в освітньо-професійній програмі (ОП).

1. ЗК2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності та примножувати досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.
2. ЗК4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
3. ЗК5. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
4. ЗК10. Здатність до проведення досліджень на відповідному рівні.
5. ЗК11. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.
6. ЗК12. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).
7. СК1. Здатність визначати та описувати характеристики організації.
8. СК2. Здатність аналізувати результати діяльності організації, зіставляти їх з факторами впливу зовнішнього та внутрішнього середовища.
9. СК3. Здатність визначати перспективи розвитку організації.
10. СК4. Вміння визначати функціональні області організації та зв'язки між ними.
11. СК5. Здатність управляти організацією та її підрозділами через реалізацію функцій менеджменту.
12. СК7. Здатність обирати та використовувати сучасний інструментарій менеджменту.
13. СК8. Здатність планувати діяльність організації та управляти часом.
14. СК9. Здатність працювати в команді та налагоджувати міжособистісну взаємодію при вирішенні професійних завдань.
15. СК10. Здатність оцінювати виконувані роботи, забезпечувати їх якість та мотивувати персонал організації.
16. СК11. Здатність створювати та організовувати ефективні комунікації в процесі управління.
17. СК12. Здатність аналізувати й структурувати проблеми організації, формувати обґрунтовані рішення.
18. СК14. Розуміти принципи психології та використовувати їх у професійній діяльності.

2 Міждисциплінарні зв'язки

Перелік дисциплін, які забезпечують дисципліну «Основи менеджменту»

ОК 1.13	Економіка підприємства
Дисципліни, вивчення яких спирається на дисципліну «Основи менеджменту»	
ОК 2.3	Менеджмент (спец.курс)
ОК 2.9	Операційний менеджмент
ВК 2.5 ВК 2.10	Антикризовий менеджмент Адміністративний менеджмент

3. Очікувані результати навчання

Дисципліна «Основи менеджменту» повинна забезпечити такі результати навчання (згідно з ОП).

Програмні результати навчання (ПРН)

Знання та розуміння

ПРН5. Описувати зміст функціональних сфер діяльності організації

Уміння

ПРН6. Виявляти навички пошуку, збирання та аналізу інформації, розрахунку показників для обґрунтування управлінських рішень.

ПРН7. Виявляти навички організаційного проектування.

Застосовувати

ПРН3. Демонструвати знання теорій, методів і функцій менеджменту, сучасних концепцій лідерства.

ПРН4. Демонструвати навички виявлення проблем та обґрунтування управлінських рішень

ПРН8. Застосовувати методи менеджменту для забезпечення ефективності діяльності організації.

ПРН9. Демонструвати навички взаємодії, лідерства, командної роботи.

ПРН10. Мати навички обґрунтування дієвих інструментів мотивування персоналу організації.

ПРН12. Оцінювати правові, соціальні та економічні наслідки функціонування організації

Аналіз і синтез

ПРН11. Демонструвати навички аналізу ситуації та здійснення комунікації у різних сферах діяльності організації.

ПРН17. Виконувати дослідження індивідуально та/або в групі під керівництвом лідера

Очікувані результати навчання (ОРН), які повинні бути досягнуті після опанування дисципліни «Основи менеджменту»

№	ОРН	Рівень	Шифр ПРН
1	Знати сутність сутності основних понять і категорій менеджменту та управління	I	ПРН 5
2	Знати основні принципи та функції основи менеджменту	I	ПРН 5
3	Знати етапи планування, здійснення мотивування та контролювання в організації, види організаційних структур	I	ПРН 5
4	Розуміти та описувати основні види та підходи до прийняття рішень управлінських рішень	II	ПРН5,6
5	Організувати комунікації між організацією та середовищем, міжрівневі комунікації в організації, комунікації між керівником та підлеглими, комунікації між керівником та робочою групою	II	ПРН 6,7
6	Розрізняти типи організаційних структур управління та особливості їх застосування на підприємствах	II	ПРН 6,7
7	Вміти виявляти та аналізувати проблеми організації на основі оцінювання фактичного та бажаного стану підприємства	III	ПРН 3,4,8
8	Використовувати методики оцінювання впливу зовнішнього середовища на діяльність організації.	III	ПРН 3,4,8
9	Розробляти організаційні структури управління підприємством та його підрозділами, визначати фактори, що обумовлюють їх побудову	IV	ПРН 8,9,10
10	Управляти конфліктною ситуацією в колективі, раціонально вирішувати їх	IV	ПРН 4,9,10,12
11	Виявляти творчий підхід і правильно обґрунтовувати прийняті рішення	V	ПРН 11,17
12	Розробляти оптимальну стратегію розвитку організації, щоб пристосувати її до змін зовнішнього середовища	V	ПРН 11,17

4.Критерії оцінювання результатів навчання

Шкала ЕКТС	Очікуванні результати навчання
A	Спроекувати модель структури управління в загальній структурі будь-якої організації з урахуванням факторів внутрішнього і зовнішнього середовища
B	Розробляти наукові висновки і конкретні пропозиції щодо вдосконалення системи управління організацією
C	Обрахувати параметри для вибору типу структури управління організації та її підрозділів
• D	Описати типи структур управління та їх основні ознаки
E	Пояснити зміст основних понять і категорій менеджменту та управління
FX	Надати характеристику основних функцій менеджменту

F Надати пояснення термінів «управління» та «менеджмент»

Досягнення вищих оцінок за шкалою ЄКТС базується на досягнутих нижчих.

1 Види діагностування результатів навчання

Вид контролю	Бал
ПК1	20
ПК2	25
МК1	25
МК2	30

Співставлення шкал оцінювання

Екзамен, диференційований залік, курсова робота/проект

Бал	Оцінка ECTS	Оцінка за чотирибальною шкалою	
90 - 100	A	Відмінно	відмінно
82 - 89	B	Добре	дуже добре
75 - 81	C		добре
67 - 74	D	Задовільно	задовільно
60 - 66	E		достатньо
35 - 59	Fx	Незадовільно ^o	незадовільно з повторним складанням контрольного заходу
1-34	F		незадовільно з повторним вивченням дисципліни

2 Розподіл навчального часу для денної форми навчання

Форми освітнього процесу	Семестр п'ятий		Усього	кредит ECTS
	I половина	II половина		
	годин	годин	годин	
Загальний обсяг за навчальним планом	75	75	150	5
Навчальні заняття:	32	32	64	
– лекції	16	16	32	
– практичні заняття	16	16	32	
Самостійна робота:	43	43	86	

Самостійна робота:	43	43	86
– підготовка до навчальних занять	16	16	32
– опрацювання розділів програми, які не розглядаються під час лекцій	7	6	13
– виконання розрахунково-графічної роботи (РГР)	-	-	-
– підготовка до контрольних заходів	20	21	41
Контрольні заходи:		екзамен	екзамен

7.Зміст дисципліни

Тема	Обсяг, години
Заліковий модуль 1	
Лекція	
Тема 1. Сутність та значення менеджменту	2
Тема 2. Теорія організації.	4
Тема 3. Процес управління	4
Тема 4. Планування як загальна функція менеджменту	2
Тема 5. Організування як загальна функція менеджменту.	4
Практичне заняття	
Тема 1. Еволюція управлінської думки	2
Тема 2. Організація та її зовнішнє середовище	2
Тема 3. Особистість ділової людини та її характерні риси. Технологія особистостей	2
Тема 4. Ситуація для аналізу «Зміна нудної за змістом роботи»	2
Тема 5 Публічний виступ	4
Тема 6. Ситуація для аналізу «Три спірних рішення»	2
Тема 7. Ситуація для аналізу «Проблеми стратегічного планування корпорації «Колгейт»»	2
Самостійна робота	
• 1. Підготовка до навчальних занять	16
2. Скласти конспект лекції «Побудова організаційних структур»	7
3. Підготовка до модульного контролю	20

Модульний контроль 1	
Усього годин/кредитів ECTS	75/2,5
Заліковий модуль 2	
Лекція	
Тема 6. Мотивування як загальна функція менеджменту	2
Тема 7 Контролювання як загальна функція менеджменту	4
Тема 8. Інформація і комунікація в менеджменті	2
Тема 9. Керівництво та лідерство	2
Тема 10. Управління конфліктами	2
Тема 11. Групова динаміка	2
Практичне заняття	
Тема 8. Визначення ступеня мотивації досягнення	2
Тема 9. Ситуація для аналізу «Організація контролю на підприємстві»	2
Тема 10. Ситуація для аналізу «Компанія Lincoln Electric»	2
Тема 11. Ситуація для аналізу «Організація фірми «Федерал Експрес»»	2
Тема 12 Ситуація для аналізу «Керівництво в організації»	2
Тема 13 Визначення керівного статусу членів команди	2
Тема 14 Управління конфліктами	2
Тема 15 Групова динаміка	2
Самостійна робота	
1. Підготовка до навчальних занять	16
2 Скласти конспект лекції «Стили управління організацією»	6
3. Підготовка до модульного контролю	21
Контрольний захід	
Модульний контроль 2	
Усього годин/кредитів ECTS	75/2,5

8.Складова робочої програми дисципліни для заочної форми навчання

Дисципліна Основи менеджменту

Кафедра Економіка та менеджмент

Код і назва спеціальності	Назва ОП
073 «Менеджмент»	<i>Менеджмент</i>

Розподіл навчального часу за навчальним планом

Номер семестру	Розподіл навчального часу, год/кредитів	Аудиторні заняття, годин			Самостійна робота, годин			форма підсумкового контролю
		всього	у тому числі		всього	у тому числі		
			лекції	практичні		опрацювання дистанційних лекцій з елементами діяльності	розрахункові завдання в СДН	
8	150/5	10	6	4	140	140	-	Екзамен

Календарний план навчальних занять і робіт

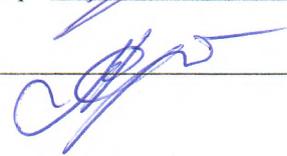
Номер семестру	Вид занять/робіт	Кількість годин	Тема занять (лекції, практичного і т. н.), робіт	Література (номер за переліком), гіперпосилання
Аудиторні заняття				
	Лекція 1	2	Сутність та значення менеджменту	[1-6]
	Лекція 2	2	Теорія організації. Внутрішнє середовище організації	[1-6]
	Лекція 3	2	Процес управління	[1-6]
	Практичне	2	Еволюція управлінської думки	[10]
	Практичне	2	Організація та її зовнішнє середовище	[10]

8		Самостійна робота	
Опрацювання дистанційних лекцій з елементами діяльності	15	Тема 1. Сутність та значення менеджменту	http://lider.diit.edu.ua/mod/lesson/view.php?id=1923&pageid=80256&startlastseen=no
	15	Тема 2. Теорія організації.	http://lider.diit.edu.ua/mod/lesson/view.php?id=1925&pageid=80257&startlastseen=no
	10	Тема 3. Процес управління	http://lider.diit.edu.ua/mod/lesson/view.php?id=1929&pageid=80259&startlastseen=no
	15	Тема 4. Планування як загальна функція менеджменту	http://lider.diit.edu.ua/mod/lesson/view.php?id=20249&pageid=80185&startlastseen=no
	10	Тема 5. Організування як загальна функція менеджменту.	http://lider.diit.edu.ua/mod/lesson/view.php?id=1935
Ситуаційні завдання		Тема 1. Еволюція управлінської думки	http://lider.diit.edu.ua/mod/lesson/view.php?id=1924
		Тема 2. Організація та її зовнішнє середовище	http://lider.diit.edu.ua/mod/lesson/view.php?id=1926
		Тема 3. Особистість ділової людини та її характерні риси. Технологія особистостей	http://lider.diit.edu.ua/mod/lesson/view.php?id=1928
		Тема 4. Ситуація для аналізу «Зміна нудної за змістом роботи»	http://lider.diit.edu.ua/mod/lesson/view.php?id=1930
		Тема 5 Публічний виступ	http://lider.diit.edu.ua/mod/lesson/view.php?id=1934
		Тема 6. Ситуація для аналізу «Три спірних рішення»	http://lider.diit.edu.ua/mod/lesson/view.php?id=1936
		Тема 7. Ситуація для аналізу «Проблеми стратегічного планування корпорації «Колгейт»»	http://lider.diit.edu.ua/mod/lesson/view.php?id=1938
		Тема 6. Мотивування як загальна функція менеджменту	http://lider.diit.edu.ua/mod/lesson/view.php?id=1939
		Тема 7 Контролювання як загальна функція менеджменту	http://lider.diit.edu.ua/mod/lesson/view.php?id=1941
		Тема 8. Інформація і комунікація в менеджменті	http://lider.diit.edu.ua/mod/lesson/view.php?id=1945&pageid=80326&startlastseen=no
		Тема 9. Керівництво та лідерство	http://lider.diit.edu.ua/mod/lesson/view.php?id=1949&pageid=80695&startlastseen=no

		Тема 10. Управління конфліктами	http://lider.diit.edu.ua/mod/lesson/view.php?id=1957&pageid=80696&startlashtseen=no
		Тема 11. Групова динаміка	http://lider.diit.edu.ua/mod/lesson/view.php?id=1959
	Ситуаційні завдання	Тема 8. Визначення ступеня мотивації досягнення	http://lider.diit.edu.ua/mod/lesson/view.php?id=1940
		Тема 9. Ситуація для аналізу «Організація контролю на підприємстві»	http://lider.diit.edu.ua/mod/lesson/view.php?id=1942
		Тема 10. Ситуація для аналізу «Компанія Lincoln Electric»	http://lider.diit.edu.ua/mod/lesson/view.php?id=1944
		Тема 11. Ситуація для аналізу «Організація фірми «Федерал Експрес»»	http://lider.diit.edu.ua/mod/lesson/view.php?id=1948
		Тема 12 Ситуація для аналізу «Керівництво в організації»	http://lider.diit.edu.ua/mod/lesson/view.php?id=1953
		Тема 13 Визначення керівного статусу членів команди	http://lider.diit.edu.ua/mod/lesson/view.php?id=1956
		Тема 14 Управління конфліктами	http://lider.diit.edu.ua/mod/lesson/view.php?id=1958
		Тема 15 Групова динаміка	http://lider.diit.edu.ua/mod/lesson/view.php?id=1960

Укладач доц. Чаркіна Т. Ю. «20» 01 2020 р.

Зав. кафедри д.е.н. Гненний О. М. «20» 01 2020 р.

НВ Андрашко Л. Є. «7» 02 2020 р.

1 Методи навчання

Лекції є інформаційно-словесними з використанням електронних дидактичних демонстраційних матеріалів (презентацій). Застосовуються на лекції такі методи, як бесіда та евристична бесіда, під час яких використовується чітка система, заздалегідь визначених запитань, які сприяють активному засвоєнню студентами системи фактів, нових понять та закономірностей.

Підготовка до лекції передбачає опрацювання матеріалу попередньої лекції за конспектом, підручником [1-6], системою дистанційного навчання (СДН) «Лідер» [10, 11].

Практичні заняття починаються з пояснення з використанням електронних дидактичних демонстраційних матеріалів (презентації). Далі виконуються тренувальні вправи за певним зразком. Обов'язковим елементом практичного заняття є графічна робота.

Підготовка до практичних занять передбачає опрацювання лекційного матеріалу та виконання тесту для самоконтролю в СДН «Лідер» [11].

Опрацювання розділів програми, які не розглядаються під час лекцій, передбачає підготовку студентами конспекту відповідних тематичних питань. Для цього використовуються підручники [1-6], додаткова література [7-9], СДН «Лідер» [10, 11], мережеві інтернет-ресурси. Підготовка до модульного контролю передбачає опрацювання теоретичних питань, перелік яких розміщений в СДН «Лідер» та виконання тестів для самоконтролю [11].

2 Методи оцінювання

Вид контролю	Метод демонстрування результатів навчання	Бал
ПК1	1. Письмовий звіт з практичної роботи на тему «Сутність, роль та методологічні основи менеджменту»	3...5
	2. Письмовий звіт з практичної роботи на тему «Історія розвитку науки про управління»	3...5
	3. Письмовий звіт з практичної роботи на тему «Організації як об'єкти управління»	3...5
	4. Письмовий звіт з практичної роботи на тему «Функції та технології менеджменту»	5...7
ПК2	1. Письмове розрахункове контрольне завдання на тему «Управлінські рішення».	5...8
	2. Письмове опитування під час виконання практичного заняття з опанування сутності інформації і комунікації в менеджменті, керівництва та лідерства	3...5
	3. Письмове опитування під час виконання практичного заняття щодо організаційних змін та ефективності	5...10

МК1	Комп'ютерний стандартизований тест	15...25
МК2	Комп'ютерний стандартизований тест	18...30
	Всього	60...100

Несуть відповідальність студенти, які під час будь-якого методу оцінювання порушують принципи академічної доброчесності, тобто: **спісують**, – виконують аудиторну письмову роботу із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання.

За порушення академічної доброчесності із результату, який отримав студент, вираховується 30% від максимального балу за той захід оцінювання, в якому було виявлено порушення.

6.1 Інформаційні джерела

1. Постанова КМУ від 29.04. 15 р. № 266 «Про затвердження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти» - <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/266-2015-п;>
2. Наказ МОНУ від 06.11.2015 № 1151 «Про особливості запровадження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 29 квітня 2015 року № 266» - <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z1460-15;>
3. Постанова КМУ від 30.12.15 р. № 1187 «Про затвердження Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності закладів освіти» - <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/1187-2015-%D0%BF;>
4. Закон України «Про вищу освіту» - <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1556-18;>
5. Розроблення освітніх програм: методичні рекомендації – [http://ihed.org.ua/images/biblioteka/rozroblennya_osv_program_2014_tempus-office.pdf;](http://ihed.org.ua/images/biblioteka/rozroblennya_osv_program_2014_tempus-office.pdf)
6. Методичні рекомендації щодо розроблення стандартів вищої освіти наказ Міністерства освіти і науки України від «01» червня 2016 № 600.
7. TUNING (для ознайомлення зі спеціальними (фаховими) компетентностями та прикладами стандартів. – <http://www.unideusto.org/tuningeu/images/stories/documents>.
8. Національна рамка кваліфікацій – <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-п>.
<http://mon.gov.ua/activity/education/reforma-osviti/naukovo-metodichna-rada-ministerstva/metodichni-rekomendacziyi.html>

6.2. Основна

1. Кузьмін О.С. Основи менеджменту : підручник / О.Є. Кузьмін, О.Г. Мельник. - 2-е вид., випр. та допов. - К. : Академвидав, 2007. - 464 с.
2. Кузьмін О.С. Теоретичні та прикладні засади менеджменту : навч. посіб. / О.С. Кузьмін, О.Г. Мельник. - 3-є вид., допов. і переробл. - Л. : Нац. ун-т «Львів. політехніка» (Інфор.- видав. центр «ІНТЕЛЕКТ+» Ін-ту післядипл. освіти) ; Інтелект-захід, 2007. - 384 с.
3. Мазаракі А.А. Менеджмент: теорія і практика : навч. посіб. / А.А. Мазаракі, Г.С. Мошек, Л.А. Гомба та ін. - К. : Атіка, 2007. - 564 с.
4. М. Мескон, М. Альберт, Ф. Хедоури «Основы менеджмента». М.—Из-во «Дело», 2002г.

5. Економіка та менеджмент: навчальний посібник. – Львів: Державний університет «Львівська політехніка», 1996, – 828 с.
6. Гірняк О. М., Лазановский П. П. Менеджмент. Підручник для студентів вищих навчальних закладів освіти. Львів: «Магнолія плюс», 2004, – 352 с.
7. Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності: підручник / за ред. Кириченка, – К.: Знання, 2005, – 493 с.
8. Бараш Ю. С. Менеджмент [текст] : навч. посіб. для студентів вищих навч. закладів залізн. трансп. У 2 ч.Ч. 1 / Ю. С. Бараш; Дніпропетр. нац. ун-т. залізн. трансп. ім. акад. В. Лазаряна. – Дніпропетровськ, 2015. – 80 с.
9. Бараш Ю. С. Менеджмент [текст] : навч. посіб. для студентів вищих навч. закладів залізн. трансп. У 2 ч.Ч. 2 / Ю. С. Бараш; Дніпропетр. нац. ун-т. залізн. трансп. ім. акад. В. Лазаряна. – Дніпро, 2016. – 87 с.

6.3. Додаткова

10. Р. М. Пушкар, Н. П. Тарнавська «Менеджмент» Теорія та практика, 2005р.
11. Яцківський Л. Ю., Зеркалов Д. В. Загальний курс транспорту: Навчальний посібник. – К.: Арістей, 2007, – 544 с.
12. Фатхутдинов Р. А. Управление конкурентоспособностью организации. Учебное пособие / Р. А. Фатхутдинов. М.: Изд-во Эксмо, 2004. – 544 с.
13. Виханский О. С., Наумов А. И. Менеджмент: учебник, 3-е изд. – М.: Гардарики, 1998. – 528 с.
14. Мартиненко М. М. Основи менеджменту: Підручник. – К., 2003.
15. Хміль Ф.І. Менеджмент: підручник. – К., 2003.
16. Хміль Ф.І. Практикум з менеджменту організації. – Львів, 2003.
17. Адизес И. Управление жизненным циклом корпорации / И. Адизес ; пер. с англ. под науч. ред. А.Г. Сеферяна. - СПб. : Питер, 2007. - 384 с. - (Серия «Теория менеджмента»).
18. Камерон Э. Управление изменениями. Модели, инструменты и технологии. Организационные изменения / Э. Камерон, М. Грин. // Хорошая книга. М.: 2006. – 310 с.
19. Грин М. Управление изменениями : [пер. с англ.] / М. Грин. - СПб. : ДК, 2007. – 360 с.
20. Садеков А.А. Стратегическое управление предприятием: управление изменениями : учеб. пособие / А.А. Садеков, О.Ю. Гусева. - Донецк : ДонГУЗТ, 2005. – 203 с.
21. Широкова Г.В. Управление организационными изменениями: учеб. пособие / Г.В. Широкова. - СПб.: Издат. дом С.-Петербур. гос. ун-та, 2005. – 432 с.
22. Бараш, Ю. С. Управління конкурентоспроможністю залізничних пасажирських перевезень / Ю. С. Бараш, Т. Ю. Чаркіна. – Дніпропетр. нац. ун-т залізничного трансп. ім. В. Лазаряна. – Дніпропетровськ: Акцент ПП, 2015. – 184 с.
23. Корн Д.С. Суть перемен: путеводитель. Инструменты и тактика руководства преобразованиями в компании : [пер. с англ.] / Д.С. Корн. - М. : Олимп-Бизнес, 2007. - 320 с.
24. Бараш Ю. С. Управління залізничним транспортом країни: Монографія. – Д. : Вид-во Дніпропетр. нац. ун-ту залізн. трансп. ім. акад. В. Лазаряна, 2006. – 252 с.
- 25. Genus Audley. The management of change: perspectives and practice. - London: International Thompson business press, 1998. -123 p.